

KRIMP OP MICRONIVEAU

Het valt wel mee. De krimp in Noord-Nederland is zo erg nog niet.

'Mensen denken vaak dat bevolkingsdaling het begin is van het einde. Een neerwaartse spiraal", zegt wetenschappelijk onderzoeker Hans Elshof uit De Veerhoop. „Het is niet alleen kommer en kwel. Ook in krimpgebied zijn er nog steeds dorpen die groeien." Elshof, werkzaam bij kenniscentrum CMO STAMM, promoveerde maandag aan de Rijksuniversiteit Groningen op zijn onderzoek naar krimp in Noord-Nederland. Nieuw aan zijn studie is dat hij geen regio's beschrijft, zoals de meeste krimprapporten, maar heeft gekeken op dorpsniveau. Met 'microdata' kon hij individuele burgers volgen in buurt en dorp. Wanneer trekken mensen weg? Wanneer blijven ze? Wanneer komen ze juist?

Ingezoomd ziet Elshof bijvoorbeeld dat de vergrijzing zich vooral concentreert in regionale kernen. Ouderen blijken uit de kleinere dorpen juist weg te trekken om dichterbij voorzieningen te wonen. Zo verschilt krimp van dorp tot dorp. In het ene dorp trekken de gezinnen weg, in het andere de jongvolwassenen.

Verlies van voorzieningen is vaak een grote zorg bij krimp. Het verdwijnen van winkels, scholen, cafés zou alleen maar meer mensen weggagen. Elshof concludeert anders. „Over het algemeen redden mensen zich prima. Krimp gaat heel langzaam en burgers passen zich aan."

Als een dorp 'inkakt' door sluiting van winkels en kroeg, staat er vrijwel altijd iemand op die iets gaat organiseren. Als de school in het dorp dreigt te sluiten brengt dat bewoners samen. „Ze vechten voor de school, en als die toch dichtgaat zorgen ze wel voor een mooie speeltuin voor de kinderen."

De angst dat er door het verdwijnen van de school minder gezinnen met kleine kinderen in het dorp komen wonen blijkt onterecht. Wel vertrekken iets meer jonge gezinnen als de school sluit, maar dat zijn vermoedelijk mensen die op den duur sowieso waren vertrokken. „Mensen geven hun leefomgeving niet zomaar op vanwege voorzieningen. Andere dingen zijn belangrijker: dat ze leuk wonen, gezond zijn, werk hebben, dat het goed gaat met familie en vrienden. Er wordt vaak negatief gedacht over krimp, maar dit is niet Noord-Zweden."

Daar, in een deel van Zweden, heerst het schrikbeeld van leegstaande, vervallen gebouwen en een verloederde omgeving. In Noord-Nederland zien burgers soms ook wel dat wordt bezuinigd op onderhoud. „Dat is logisch: gemeenten krijgen minder inkomsten als er minder inwoners zijn. Terwijl ze juist voor grotere uitdagingen staan." Volgens Elshof zou het goed zijn als gemeenten burgers daarbij betrekken. „Niet zeggen *ga zelf maar maaien*, maar samen kijken hoe het kan."

Toevallig heeft Elshof, die is geboren in Nijmegen, net zelf een oude school gekocht in De Veerhoop. De school sloot drie jaar geleden vanwege krimp. Met zijn vrouw wil Elshof daarvandaan toeristische trips te organiseren. Een voorbeeld van hoe krimp nieuwe kansen biedt. „Dat zie je overal. Bewoners van krimpgebieden zijn hartstikke creatief."

MAAIKE BORST

BEWONERS VAN
KRIMPGEBIEDEN
ZIJN
HARTSTIKKE
CREATIEF